

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ ПІДГОТОВКИ КЕРІВНИХ КАДРІВ ВІДОМЧОЇ МЕДИЦИНИ ДЛЯ СИЛ ОБОРОНИ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ І ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

AN ORGANIZATIONAL AND LEGAL MECHANISM OF TRAINING OF LEADING PERSONNELS OF DEPARTMENT MEDICINE IS FOR FORCES OF DEFENSIVE IN THE CONDITIONS OF RUSSIAN-UKRAINIAN WAR AND EURO-ATLANTIC INTEGRATION OF UKRAINE

У статті теоретично узагальнено зміни створення та функціонування дієвого організаційно-правового механізму забезпечення належної реалізації функції держави щодо підготовки керівних кадрів відомчої медицини для сил оборони,

здійсненню дієвого впливу на суспільні відносини, які виникають у цій сфері суспільного життя, налагодженню ефективної взаємодії між всіма суб'єктами її реалізації за стандартами НАТО.

Від міри якості та ефективності використання цього механізму залежить якість і ефективність функціонування системи підготовки керівних кадрів відомчої медицини для сил оборони становить об'єктивний фактор функціонування військової медицини. Його суб'єктивність простежується у тому, що він формується у залежності не тільки від інтересів суспільства, а, у значній мірі, від інтересів певних прошарків суспільства та, подекуди від інтересів деяких осіб (у ЗС України і Командуванні Медичних сил ЗС України).

Від суб'єктивного фактору залежить структурне наповнення цього організаційно-правового механізму, і саме від нього залежить якість і ефективність його застосування для реалізації належним чином функції підготовки керівних кадрів відомчої медицини для сил оборони.

Системоутворюючим елементом інституціональної складової механізму реалізації функції підготовки керівних кадрів відомчої медицини для сил оборони є відповідна система суб'єктів, від яких залежить, як реалізуються надані їм повноваження, наскільки неупереджено та своєчасно виконують покладені на них обов'язки і ефективно налагоджена взаємодія між ними, а також забезпечується досягнення кінцевої мети реалізації кадрової функції і отримання належного соціального ефекту, тобто якісного функціонування Медичних сил ЗС України за стандартами НАТО. Під суб'єктами реалізації функції підготовки керівних кадрів відомчої медицини для сил оборони слід розуміти систему державних органів і установ освіти, які у межах своїх повноважень здійснюють цілеспрямовану і узгоджену діяльність з використанням відповідних форм і методів забезпечення підготовки керівних кадрів відомчої медицини для сил оборони.

Ключові слова: *публічне управління, державне управління, механізми державного управління, відомча медицина, реформування військової медицини.*

The article theoretically summarizes the changes in the creation and functioning of an

effective organizational and legal mechanism for ensuring the proper implementation of the state's function regarding the training of managerial personnel of departmental medicine for the defense forces, effective influence on public relations that arise in this sphere of public life, establishment of effective interaction between all subjects of its implementation according to NATO standards.

The quality and efficiency of the functioning of the system of training management personnel of departmental medicine for the defense forces depends on the quality and effectiveness of the use of this mechanism. The mechanism of the implementation of the function of training the managerial staff of departmental medicine for the defense forces is an objective factor in the functioning of military medicine. Its subjectivity can be seen in the fact that it is formed depending not only on the interests of society, but, to a large extent, on the interests of certain strata of society and, in some cases, on the interests of some individuals (in the Armed Forces of Ukraine and the Command of the Medical Forces of the Armed Forces of Ukraine).

The structural content of this organizational and legal mechanism depends on the subjective factor, and it is on it that the quality and effectiveness of its application for the proper implementation of the function of training managerial staff of departmental medicine for the defense forces depends.

A system-forming element of the institutional component of the mechanism for the implementation of the function of training managerial staff of departmental medicine for the defense forces is a corresponding system of subjects, on which depends how the powers granted to them are implemented, how impartially and timely they perform the duties assigned to them, and the effectively established interaction between them, as well as ensuring the achievement of the final goal of implementing the personnel function and obtaining the appropriate social effect, i.e. the high-quality functioning of the Medical Forces of the Armed Forces of Ukraine according to NATO standards. Subjects of the implementation of the function of training managerial personnel of departmental medicine for the defense forces should be understood as the system of state bodies and educational institutions that, within the limits of their powers, carry out purposeful and coordinated activities using the appropriate forms and methods of ensuring the training of managerial personnel of departmental medicine for the defense forces.

Key words: *public administration, state administration, mechanisms of state administration, departmental medicine, reforming military medicine.*

УДК 355/359.071-08
DOI <https://doi.org/10.32782/rma2663-5240-2024.40.30>

Фурдик В.Д.

полковник,
викладач кафедри спеціальної
підготовки
Навчально-науковий інститут фізичної
культури та спортивно-оздоровчих
технологій Національного університету
оборони України

Постановка проблеми. Для успішного досягнення мети потрібне існування результативної і якісної системи управління. Цю систему можливо побудувати, якщо чітко розуміти сутність будь-якого організаційно-правового механізму, який є основою будь-якої функціональної системи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Багато ґрунтовних праць щодо структури комплексних управлінських механізмів написала Безпалова О. І. Цікавими є наукові праці щодо окремих елементів таких комплексних управлінських механізмів Харченко Г. А., Лятіна О.І.. Поряд з цим, не існує окремих праць щодо організаційно-правового механізму підготовки керівних кадрів відомчої медицини для сил оборони.

Формулювання цілей статті. Запропонувати організаційно-правовий механізм підготовки керівних кадрів відомчої медицини для сил оборони в умовах російсько-української війни і євроатлантичної інтеграції України.

Виклад основного матеріалу. У сучасних умовах тотальної війни з РФ та заго-стренням соціально-економічної кризи, актуалізується питання реформування системи охорони здоров'я взагалі, і військової медицини, зокрема. У своїй роботі автор акцентує увагу саме на організаційному (кадровому) аспекті цієї реформи і ставить перед собою завдання запропонувати комплексний взаємозагладжений організаційно-правовий механізм підготовки керівних кадрів відомчої медицини для сил оборони в умовах російсько-української війни і євроатлантичної інтеграції України, завдяки якому має бути вдосконалена вся система підготовки, розподілу та ротатії відповідних керівних кадрів. Це передбачає вдосконалення впливу на суспільні відносини щодо організації і функціонування військової медицини, як вагомої складової ЗС України, які функціонуватимуть за стандартами НАТО з врахуванням особливостей мирного та воєнного часу.

Складові елементи механізму реалізації підготовки керівних кадрів відомчої медицини для сил оборони перебувають у відносинах субординації, адже існують системоутворюючі елементи будь-якої системи, які домінують над іншими. Провідними системоутворюючими елементами є інституційний (наявність відповідної системи суб'єктів реалізації функції підготовки керівних кадрів) та правовий (наявність відповідної нормативно-правової бази, яка визначає процес реалізації функції). Всі інші елементи механізму не можна назвати другорядними, оскільки без них характеристика самого механізму не була б змістовною

та повною, що зумовило б реалізацію відповідної функції держави на неналежному якісному рівні. До них належать:

- а) принципи реалізації відповідної підготовки керівних кадрів;
- б) форми та методи реалізації відповідної підготовки керівних кадрів;
- в) правовідносини, в умовах яких впроваджуються у практичну площину відповідна функція, які зафіксовані в нормативно-правових актах;
- г) ресурсна складова (кадрове, інформаційне, матеріально-технічне забезпечення тощо) [1].

Отже, створення та функціонування дієвого організаційно-правового механізму сприяє забезпеченню належної реалізації функції держави щодо підготовки керівних кадрів відомчої медицини для сил оборони, здійсненню дієвого впливу на суспільні відносини, які виникають у цій сфері суспільного життя, налагодженню ефективної взаємодії між всіма суб'єктами її реалізації за стандартами НАТО (рис. 1).

Системоутворюючим елементом *інституційно-складової* механізму реалізації функції підготовки керівних кадрів відомчої медицини для сил оборони є відповідна система суб'єктів, від яких залежить, як реалізуються надані їм повноваження, наскільки неупереджено та своєчасно виконують покладені на них обов'язки і ефективно налагоджена взаємодія між ними, а також забезпечується досягнення кінцевої мети реалізації кадрової функції і отримання належного соціального ефекту, тобто якісного функціонування Медичних сил ЗС України за стандартами НАТО. Під суб'єктами реалізації функції підготовки керівних кадрів відомчої медицини для сил оборони слід розуміти систему державних органів і установ освіти, які у межах своїх повноважень здійснюють цілеспрямовану і узгоджену діяльність з використанням відповідних форм і методів забезпечення підготовки керівних кадрів відомчої медицини для сил оборони.

Державні суб'єкти реалізації функції підготовки керівних кадрів відомчої медицини для сил оборони поділяються за характером їх компетенції:

1) загальні суб'єкти, які визначають державну політику України у сфері підготовки керівних кадрів відомчої медицини для сил оборони (для них її здійснення не є основним завданням, але вони впливають на забезпечення належного функціонування військової медицини);

2) спеціальні суб'єкти, для яких підготовка керівних кадрів відомчої медицини для сил оборони є основним призначенням (наділені спеціальною компетенцією).

Суб'єктами, які визначають державну політику України у сфері підготовки керівних кадрів відомчої медицини для сил оборони, є: Президент України, ВР України, КМ України та Міністерство оборони України. До спеціальних суб'єктів підготовки керівних кадрів відомчої медицини для сил оборони належать: Командування Медичних сил ЗС України, Українська військово-медична академія, кафедра організації медичного забезпечення збройних сил, де здійснюється підготовка офіцерів військового управління тактичного рівня за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Магістр військового управління», аспірантура академії. В Національному університеті оборони України підготовка офіцерів управління стратегічного рівня.

Розкриваючи зміст організаційно-правових норм як складового елемента механізму підготовки керівних кадрів відомчої медицини для сил оборони, доречною є думка О.Ф. Скакуна, що правові форми становлять собою управлінську діяльність держави в аспекті вчинення юридично вагомих дій із виконання державних функцій, визначених законом, і мають правові наслідки [2, с. 78]. В. С. Шестак наголошує, що правова форма діяльності – це організаційно-

управлінська форма функціонування уповноважених на те суб'єктів [3, с. 60].

Механізм правового регулювання – це динаміка, забезпечення реального функціонування всієї єдності суб'єктів підготовки керівних кадрів відомчої медицини для сил оборони.

О.І. Безпалова раціонально визначила структуру нормативно-правових актів, які регламентують особливості реалізації правоохоронної функції держави [4, с. 112]. Виходячи з цього, класифікуємо відповідні нормативно-правові акти:

- 1) Конституція України [5];
- 2) Закони України:
 - Воєнно-медична доктрина України [6];
 - «Про Збройні Сили України» [7];
 - «Основи законодавства України про охорону здоров'я» [8];
 - «Про вищу освіту» [9];
3. Укази Президента України:
 - «Стратегічний оборонний бюлетень» [10];
 - «Про Концепцію розвитку охорони здоров'я населення України» [11];
4. Постанови КМ України:
 - «Про утворення Координаційного центру з питань організації діяльності медичних служб

Рис. 1. Організаційно-правовий механізм реалізації функції держави щодо підготовки керівних кадрів відомчої медицини для сил оборони України

сил оборони та органів і закладів охорони здоров'я» [12];

– «Про затвердження Порядку надання медичної допомоги у військово-медичних закладах і взаєморозрахунків за неї між військовими формуваннями» [13];

– «Про внесення змін до Порядку надання медичної допомоги у військово-медичних закладах і взаєморозрахунків за неї між військовими формуваннями» [14];

5. Накази ВОВВ:

– Наказ Міністерства оборони України «Про затвердження Концепції військової кадрової політики Міністерства оборони України на період до 2025 року» [15];

– Наказ Генерального штабу Збройних Сил України «Про затвердження Настанови з медичного забезпечення Збройних Сил України на особливий період» [16];

– Наказ Генерального штабу Збройних Сил України «Про затвердження Стратегії розвитку Медичних сил Збройних Сил України до 2035 року» [17];

– Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 253 «Військове управління (за видами збройних сил)» для другого (магістерського) рівня вищої освіти» [18];

– Наказ Міністерства оборони України, Міністерства охорони здоров'я України та Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Інструкції про організацію військової підготовки громадян України за програмою підготовки офіцерів запасу медичної служби» [19];

– Наказ Держспоживстандарту України «Національний класифікатор України. Класифікатор професій ДК 003:2010» [20].

Основу принципів підготовки керівних кадрів відомчої медицини для сил оборони складають принципи кадрового менеджменту:

– принцип підбору і розміщення кадрів за їх особистісними і діловими якостями – раціональний розподіл працівників за структурними підрозділами, робочим місцям, відповідно до прийнятої у системі розподілу і кооперації праці та за здібностями, психофізіологічними і діловими якостями працівників, що відповідають вимогам змісту виконуваної роботи. Цей принцип передбачає досягнення двох цілей: формування якісно функціонуючих колективів та створення умов професійного зростання його членів. Він також ґрунтується на низці принципів: відповідності ділових якостей претендентів вимогам посад, які заміщуються; перспективності – (ґрунтується на обліку таких умов: вікового цензу для різних категорій посад; визначення тривало-

сті періоду роботи на одній посаді та стан здоров'я). Він передбачає такі принципи напрямки своєї реалізації:

- спадкоємність кадрів на основі систематичного підбору і підготовки нових працівників;
- забезпечення умов для постійного підвищення ділової кваліфікації кадрів;
- чітке визначення прав, обов'язків і відповідальності кожного працівника;
- сполучення та взаємодія досвідчених працівників з молодими кадрами;

і посадового просування кадрів на основі обґрунтованих критеріїв оцінки їх діяльності та особистісних якостей;

- поєднання довіри до кадрів з перевіркою виконання ними своїх функцій та доручень [21, с. 136];

– принцип науковості, який передбачає об'єктивне врахування конкретних умов професійної діяльності, що диктує потребу у відповідній якості і кваліфікації управлінських кадрів. Він передбачає вибір головного напрямку діяльності (ранжування цілей і задач) в умовах постійної зміни реальності із збереженням єдності цілей, забезпечення психологічної сумісності та узгодженості дій кадрового персоналу, а також забезпечення потенційної спроможності до самоорганізації управлінської системи [22].

– принцип плановості обумовлює розрахування бюджетних видатків для підготовки кадрів на визначений період завдяки їх передбачуваності;

– принцип системності передбачає формування системи підготовки управлінських кадрів з необхідністю врахування всіх факторів, що впливають на систему управління, та вимагає взаємного узгодження окремих завдань і рішень;

– принцип економічності передбачає ефективну і економічну організацію системи підготовки управлінських кадрів;

– принцип ієрархічності і зворотного зв'язку забезпечує ієрархічну взаємодію між ланками управління на основі зворотного зв'язку у системі підготовки керівних кадрів;

– принцип перспективності і прогресивності – необхідність врахування перспективи розвитку військової медицини при підготовці керівних кадрів з врахуванням передових вітчизняних та зарубіжних аналогів [23].

До форм та методів реалізації функції підготовки керівних кадрів відомчої медицини для сил оборони належать:

- навчання, стажування, перепідготовка та підвищення кваліфікації;
- та методи:

– лекції; практичні та семінарські заняття; тактико-спеціальні заняття з медичними підрозділами; групові вправи; самостійна робота і контроль результатів процесу навчання [24];

– юридичні методи, до яких належать: виховання, відповідальність, санкції, заборони, дозволи, юридична просвіта, втілення правової культури та підвищення правосвідомості [1, с. 132];

– управлінські методи – адміністративні (організаційно-розпорядчі), економічні та соціально-психологічні (вони не можуть застосовуватися окремо один від одного, оскільки тісно пов'язані між собою та утворюють цілісну систему з врахуванням стилю управління відповідних посадових осіб всіх рівнів):

- адміністративні методи пов'язані з підпорядкованістю, обов'язковим виконанням законних вказівок державних органів, посадових осіб, організаційною роботою [25, с. 113], обумовлені потребою щодо прийняття рішень обов'язкових для об'єкта управління (підготовки керівних кадрів відомчої медицини для сил оборони), недотримання яких тягне адміністративну або дисциплінарну відповідальність. Основними складовими адміністративного методу є переконання та примус, з притаманною їм діалектикою застосування, які забезпечують належну поведінку учасників відповідних освітньо-підготовчих відносин [26]. Застосування адміністративних методів під час реалізації функції держави щодо підготовки керівних кадрів відомчої медицини для сил оборони залежить від суб'єкта, на якого покладено обов'язок щодо її реалізації, його завдань і повноважень. У рамках цих методів застосовуються ще й такі методи: прогнозування та планування, вироблення рішень, координації, субординації, колегіальності, одноособовості, перевірки, заслуховування та аналізу інформації, узагальнення матеріалів, статистичні та соціологічні, інформаційного забезпечення тощо;

- економічні методи управління простежуються у створенні таких умов для об'єктів управління, за яких вони самі обирають належний варіант поведінки під впливом економічних (матеріальних) стимулів [27, с. 347]. За їх допомогою можливо отримати економічну оцінку управлінських рішень у системі підготовки керівних кадрів відомчої медицини для сил оборони, які приймаються суб'єктами реалізації цієї функції держави, що дозволить виробити більш обґрунтований підхід до матеріально-технічного забезпечення відповідних суб'єктів. Особливу увагу слід приділяти необхідності поєднання адміністративних та економічних методів, що дозволить створити най-

більш оптимальний та ефективний механізм реалізації підготовки керівних кадрів відомчої медицини для сил оборони, шляхом запроваджених економічних стимулів і умов, які зможуть спонукати безпосередніх виконавців до якісної роботи;

- соціально-психологічні методи дозволяють поєднати моральні стимули для підвищення рівня відповідальності посадових осіб суб'єктів реалізації функції підготовки керівних кадрів відомчої медицини для сил оборони, сприяють створенню позитивних взаємовідносин між суб'єктами та об'єктами процесу відповідної підготовки, задоволенню їх соціальних і духовних потреб, підвищують їх активність та ініціативу, формуючи сприятливий соціально-психологічний клімат у професорсько-викладацькому та учбовому колективах [28, с. 179].

Правовідносини – це врегульовані нормами права суспільні відносини, учасники яких виступають як носії взаємних суб'єктивних прав та юридичних обов'язків, що забезпечуються державою. Аналіз поняття «правовідносин» у контексті законницької та юридичної доктрин розкриває їх багатоаспектну сутність. У межах законницького підходу право тлумачиться як сукупність норм, а правові відносини розглядаються як взаємодія між суб'єктами права на засадах норм державного права. Юридична доктрина тлумачить право як явище об'єктивне і самостійне, що має власну сутність та пронизане власним принципом стосовно формальної рівності, на якому ґрунтуються правові відносини [29, с. 406].

Види правовідносин у сфері підготовки керівних кадрів відомчої медицини для сил оборони поділяються за галузями:

- *конституційні правовідносини* – це вольові суспільні відносини, що врегульовані нормами конституційного права, суб'єкти яких є носіями суб'єктивних прав та юридичних обов'язків. Ці правовідносини у діяльності суб'єктів Медичних сил ЗС України та освітніх закладів на практиці виникають, змінюються, припиняються не на основі юридичних фактів, закріплених у конституційних нормах, а на підставі юридичних фактів, закріплених у галузевих нормах права;

- *адміністративні правовідносини* – відносини владного змісту між громадянами та інститутами ЗС України і профільними освітніми закладами. Вони є частиною суспільних відносин, які регулюються нормами Статуту Внутрішньої служби Збройних сил України [30], Дисциплінарного статуту Збройних сил України [31], Стройовим статутом Збройних сил України [32] шляхом впливу на поведінку

суб'єктів у сфері підготовки керівних кадрів відомчої медицини для сил оборони, що призводить до виникнення між такими суб'єктами правових зв'язків державно-владного характеру. Класифікація адміністративно-правових відносин суб'єктів правоохоронної системи має таку структуру: а) внутрішні адміністративно-правові відносини, зміст яких складає внутрішньо-організаційна діяльність суб'єктів військової медицини; б) зовнішні адміністративно-правові відносини, змістом яких є безпосереднє здійснення завдань, покладених на суб'єктів, які функціонують у сфері військової медицини;

– виконуючі завдання щодо якісної і ефективною підготовки керівних кадрів відомчої медицини для сил оборони, суб'єкти відповідних відносин активно вступають у різноманітні *цивільно-правові відносини*. Реалізуючи свою правосуб'єктність, тобто можливість мати права і набувати обов'язки, бути позивачами у суді – ці суб'єкти практично можуть стати і стають учасниками різних за змістом та характером цивільних правовідносин. Однак їх правоздатність, як і дієздатність у порівнянні з правосуб'єктністю громадян має особливий, спеціальний характер, який визначають цілі та завдання, що стоять перед суб'єктами системи підготовки керівних кадрів відомчої медицини для сил оборони. Вони можуть здійснювати лише такі цивільно-правові дії, які спрямовані на досягнення поставлених перед ними завдань, на відміну від громадян, що здатні мати будь-які передбачені законом цивільні права та обов'язки;

– *кримінальні правовідносини* мають регулятивні властивості – правовідносини, які виникають, розвиваються і припиняються у зв'язку зі вчиненням злочинів, що передбачені відповідними статутними нормами ЗС України кримінального права у вигляді специфічного суспільного зв'язку (взаємозв'язку) між державою (за дорученням та від імені якої виступають правоохоронні органи), особою, що вчинила злочин, і потерпілим від злочину, які наділяються суб'єктивними правами та юридичними обов'язками, що забезпечуються примусовою силою держави. Будь-яке порушення будь-якої заборони, що міститься у нормах чинного кримінального законодавства та відповідних статутів ЗС України, тобто вчинення злочину, тягне за собою виникнення кримінально-правових відносин. Специфіка кримінально-правових відносин полягає у тому, що у більшості інших правовідносин, наприклад, в цивільних, трудових держава виступає як гарант виконання юридичних обов'язків і недоторканості прав суб'єктів,

сама не беручи участь у цих конкретних правовідносинах, то у кримінально-правових відносинах держава є їх суб'єктом.

Без належного *ресурсного впорядкування* (кадрове, інформаційне, матеріально-технічне та фінансове забезпечення тощо) кожної складової організаційно-правового механізму реалізації функції підготовки керівних кадрів відомчої медицини для сил оборони неможливо забезпечити повноцінне функціонування усього механізму її реалізації.

Кадрове забезпечення обумовлює відповідну організаційну побудову управління, спрямоване на успішне виконання функціональних завдань. Саме тому, одним із головних напрямків організації діяльності Медичних сил ЗС України є здійснення належного кадрового забезпечення (інколи його називають політикою кадрового забезпечення, управлінням персоналом чи управлінням людськими ресурсами). На сьогодні у вжитку з'явилося поняття рекрутингу. Міністр оборони України 5 листопада 2023 року підписав наказ про затвердження Концепції військової кадрової політики до 2028 року. Ним визначається стратегічне бачення розвитку військової кадрової політики у сфері оборони впродовж наступних п'яти років — як під час дії воєнного стану, так і у мирний час. Кадрове забезпечення військової медицини (зокрема його управлінської ланки) розглядають як специфічну, повторювану діяльність, здійснювану у процесі управління, змістом якої є забезпечення всіх структур Командування Медичних сил ЗС України необхідним медичним персоналом, що відповідають певним вимогам з відповідною інформацією про них, впровадження науково обґрунтованих методів, відбору, розстановки, навчання, виховання, стимулювання кадрів, правового регулювання проходження військово-медичної служби та надання правового захисту особовому складу військової медицини України. Отже, кадрове забезпечення Командування Медичних сил ЗС України – це нормативно визначена систематична цілеспрямована діяльність спеціально уповноважених посадових осіб щодо процесів професійної орієнтації, прогнозування і планування кадрових потреб, відбору, навчання, виховання, розстановки та звільнення персоналу. У системі військової медицини кадрового забезпечення передбачає організаційно-штатну роботу, підбір, розстановку та підготовку кадрів, присвоєння спеціальних звань, оцінка, забезпечення службового просування і виховання та професійна підготовка кадрів, соціальне забезпечення і стимулювання службової активності кадрів, зміцнення

законності та службової дисципліни у діяльності кадрів, звільнення кадрів, робота з ветеранами і резервом, виховання кадрів тощо [33].

Інформаційне забезпечення підготовки керівних кадрів відомчої медицини для сил оборони визначається як комплекс робіт із надання своєчасної, достовірної та повної інформації про якісний, кількісний, професійний і функціональний кадровий склад структур військової медицини України із визначеною періодичністю [34, с. 10–11]. Поряд з цим, інформаційне забезпечення – це динамічна система одержання, оцінки, зберігання та аналізу даних, яка створюється з метою вироблення кадрових управлінських рішень, а також і процес забезпечення інформацією, як сукупності документів, нормативної бази та реалізованих рішень щодо обсягів, розміщення і форм існування інформації, яка використовується у кадровій політиці Командування Медичних сил ЗС України [35, с. 299].

Інформаційне забезпечення дає змогу здійснювати профілактику та попередження відповідних проступків, усувати їх умови і причини, вживання негайних заходів щодо припинення таких дій та відновлення порушених прав, свобод чи законних інтересів військовослужбовців, сприяє швидкому встановленню осіб, які вчинили правопорушення, виявлення недоліків у роботі організаційних структур Командування Медичних сил ЗС України та профільних навчальних закладів [36, с. 51–52].

Фінансове забезпечення системи підготовки керівних кадрів відомчої медицини для сил оборони — це система фінансових відносин, яка чітко визначена державними та відомчими нормативними правовими актами та діяльність, яка здійснюється у межах фінансової системи держави в усіх її проявах і є формою участі у розподілі грошових коштів шляхом отримання фінансових ресурсів. До фінансових ресурсів належить сукупність усіх цільових фондів грошових коштів профільних освітніх структур, необхідних для їхнього функціонування, а також надходження до них грошових коштів і здійснювані виплат.

Матеріально-технічне забезпечення – це система товарно-грошових і господарських відносин, що виникають між Командуванням Медичних сил ЗС України і профільними навчальними закладами, під час яких відбувається централізоване постачання матеріальних, технічних і медичних ресурсів (паливо, речове майно, медичне та автомобільне обладнання, лікарські препарати); надання матеріально-технічної допомоги та фінансування їх діяльності [37, с. 17].

Висновки. Отже, організаційно-правовий механізм реалізації функції підготовки керівних кадрів відомчої медицини для сил оборони чітко структурований. Саме завдяки його структурованості існують реальні можливості Командуванню Медичних сил ЗС України належним чином виконувати свою управлінську (зокрема, і кадрову) функцію. Відповідно до того, як суб'єкти і посадові особи системи підготовки керівних кадрів відомчої медицини для сил оборони використовують складові цього механізму, залежить стан кадрового забезпечення, якісного та ефективного функціонування військової медицини і гармонійного функціонування суспільних відносин у цій царині суспільних відносин. Від міри якості та ефективності використання цього механізму залежить якість і ефективність функціонування системи підготовки керівних кадрів відомчої медицини для сил оборони. Механізм реалізації функції підготовки керівних кадрів відомчої медицини для сил оборони становить об'єктивний фактор функціонування військової медицини. Його суб'єктивність простежується у тому, що він формується у залежності не тільки від інтересів суспільства, а, у значній мірі, від інтересів певних прошарків суспільства та, подекуди від інтересів деяких осіб (у ЗС України і Командуванні Медичних сил ЗС України). Саме, від суб'єктивного фактору залежить структурне наповнення цього організаційно-правового механізму, і саме від нього залежить якість і ефективність його застосування для реалізації належним чином функції підготовки керівних кадрів відомчої медицини для сил оборони.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Безпалова О. І. Адміністративно-правовий механізм реалізації правоохоронної функції держави : монографія. Х. : НікаНова, 2014. 544 с.
2. Скакун О. Ф. Теорія держави і права (Енциклопедичний курс) : Підручник. Видання 2-е, перероблене і доповнене. Харків : Еспада, 2009. 752 с.
3. Реформування органів внутрішніх справ: проблеми та перспективи (вітчизняний і зарубіжний досвід) : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Дніпропетровськ, 28–29 берез. 2014 р.). Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2014. 232 с.
4. Безпалова О. Правове забезпечення управління органами поліції України. *Підприємництво, господарство і право : Адміністративне право і процес.* 2017. № 9. С. 111–115.
5. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#top>
6. Про затвердження Воєнно-медичної доктрини України. Постанова Кабінету Міністрів України від 31 жовтня 2018 р. № 910 / Кабінет Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/910-2018-%D0%BF#Text>

7. Про Збройні Сили України : Закон України від 06 грудня 1991 р. № 1934-XII (у редакції від 23.03.2023 р. № 2952-IX)/Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1934-12#Text>

8. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19 листопада 1992 р. № 2801-XII (у редакції від 19.04.2024 р. № 3622-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>

9. Про вищу освіту: Закон України від 1 липня 2014 р. № 1556-VII (у редакції від 28.05.2024). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

10. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20 серпня 2021 року «Про Стратегічний оборонний бюлетень України». Указ Президента України від 19.06.2021 № 473/2021/ Президент України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0063525-21#Text>

11. Про Концепцію розвитку охорони здоров'я населення України. Указ Президента України від 7 грудня 2000 року № 1313/2000. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1313/2000#Text>

12. Про утворення Координаційного центру з питань організації діяльності медичних служб сил оборони та органів і закладів охорони здоров'я. Постанова Кабінету міністрів України від 11 травня 2017 р. № 412. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/412-2017-%D0%BF#Text>

13. Про затвердження Порядку надання медичної допомоги у військово-медичних закладах і взаєморозрахунків за неї між військовими формуваннями. Постанова Кабінету Міністрів України від 18 жовтня 1999 р. № 1923. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1923-99-%D0%BF#Text>

14. Про внесення змін до Порядку надання медичної допомоги у військово-медичних закладах і взаєморозрахунків за неї між військовими формуваннями. Постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 903. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/903-2020-%D0%BF#Text>

15. Про затвердження Концепції військової кадрової політики Міністерства оборони України на період до 2025 року. Наказ Міністерства оборони України від 14.09.2021 р. № 280. URL: https://www.mil.gov.ua/moц_2021>280_nm

16. Про затвердження Настанови з медичного забезпечення Збройних Сил України на особливий період. Наказ Генерального штабу Збройних Сил України від 11 лютого 2019 р. №60.

17. Про затвердження Стратегії розвитку Медичних сил Збройних Сил України до 2035 року. Наказ Генерального штабу ЗС України від 12.03.2020 р. № 100.

18. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 253 «Військове управління (за видами збройних сил)» для другого (магістерського) рівня вищої освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 24 травня 2019 р. № 724/ Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/05/28/253-viyskove-upravlinnya-za-vidami-zbroynikh-sil-magistr.pdf>

19. Про затвердження Інструкції про організацію військової підготовки громадян України за програмою

підготовки офіцерів запасу медичної служби. Наказ Міністерства оборони України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства освіти і науки України від 20.06.2016 р. № 322/631/709. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE29200.htm

20. Національний класифікатор України. Класифікатор професій ДК 003:2010 : Наказ Держспоживстандарту України від 28.07.2010 № 327, чинний від 01.11.2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text>

21. Конспект лекцій з дисципліни: «Менеджмент» для студентів 1-го курсу спеціальності 7.050102 «Економічна кібернетика» денної форми навчання Одеса: ОНПУ, 2007. 146 с. URL: <https://studfile.net/preview/5172183/page:31/>

22. Управління людськими ресурсами: філософські засади : навч. посіб. / за ред. В. Г. Воронкова. Запоріж. держ. інж. акад. К. : Професіонал, 2006. 567 с. URL: https://pidru4niki.com/12810419/menedzhment/printsipl_upravlinnya_lyudskimi_resursami

23. Управління трудовими ресурсами в системі менеджменту організації : Опорний конспект лекцій. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/>

24. Організація навчально-методичної роботи на кафедрі організації медичного забезпечення збройних сил/ Бадюк М.І., Козачок В.Ю., Солярик В.В., Ковида Д.В., Козачок В.Ю., Середа І.К., Микита О.О., Бірюк І.Г. К. : «МП Леся», 2016. 88 с.

25. Джураєва О. О. Функції сучасної держави : дис. канд. юрид. наук : 12.00.01. Одеса, 2006. 190 с.

26. Бараш Є. Ю. Адміністративно-правові засади управління Державною кримінально-виконавчої службою України : дис. д-ра юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2012. 474 с.

27. Адміністративне право України. Загальна частина. Академічний курс : підручник / за заг. ред. академіка НАПрН України О.М. Бандурки. Харків, Золота миля, 2011. 584 с.

28. Харченко Г. А. Особливості соціально-психологічних методів в управлінні підприємством. *Вісник НТУ «ХПІ»*. 2013. № 53 (1026). С. 178–181.

29. Лятіна О.І. Поняття правовідносин у контексті законницької і юридичних доктрин. *Часопис Київського університету права*. 2013. №4. С. 403–407.

30. Про Статут внутрішньої служби Збройних Сил України. Закон України від 24 березня 1999 р. № 548-XIV (у редакції від 15.03.2022 р. № 2124-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/548-14#Text>

31. Про Дисциплінарний статут Збройних Сил України. Закон України від 24 березня 1999 р. № 551-XIV (у редакції від 15.03.2022 р. № 2124-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/551-14#Text>

32. Про Стройовий статут Збройних Сил України. Закон України від 24 березня 1999 р. № 549-XIV (у редакції від 04.06.2020 р. № 680-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/549-14#Text>

33. Маланчій М., Ставицький О. Засади кадрового забезпечення в правоохоронній сфері. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vnadpsdu_2017_1_14.pdf

34. Линьов К.Ю. Інформаційне забезпечення державного управління та державної служби : навчальний посібник]. К., 2016. 42 с.

35. Стокороса Т.М. Інформація та інформаційне забезпечення : підходи до трактування понять. Науковий вісник НЛТУ України. 2008. Вип. 18.9. С. 296–301.

36. Шоптенко С.С. Зміст та основні напрями інформаційного забезпечення адміністративно-юрисдикційної діяльності правоохоронних органів.

Науковий вісник Ужгородського національного університету (серія «право»). 2017. Випуск 46. Т. 2. С. 50–54.

37. Бандурка О.М. Теорія та методи роботи з персоналом в органах внутрішніх справ: Підручник для вищих закладів освіти МВС України. Х. : Видавництво Університету внутрішніх справ, 2000. 480 с.